

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ

ТИМЧАСОВІ ВИМОГИ

(на 2022-2023 н.р)

**ДО ПІДГОТОВКИ
КУРСОВИХ РОБІТ, КУРСОВИХ ПРОЕКТІВ ТА
ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ
(ОС «БАКАЛАВР» ТА ОС «МАГІСТР»)
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 054 СОЦІОЛОГІЯ**

КИЇВ 2022

Укладачі:

Світлана БАБЕНКО - доцент, к.соц.н., доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин;

Андрій ГОРБАЧИК – доцент, к.фіз.-мат.н., професор кафедри методології і методів соціологічних досліджень;

Ольга КУЦЕНКО – професор, д.соц.н., професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин;

Тетяна КУЗЬМЕНКО – доцент, к.соц.н., заступник декана;

Микола СИДОРОВ - доцент, к.фіз.-мат.н., завідувач кафедри методології і методів соціологічних досліджень;

Володимир СУДАКОВ - професор, д.соц.н., завідувач кафедри теорії та історії соціології;

Наталія ЦИМБАЛЮК - професор, д.соц.н., професор кафедри соціальних структур та соціальних відносин;

Валентина ЧЕПАК - професор, д.соц.н., декан факультету соціології.

Голова науково-методичної комісії – Тетяна ЧЕРВІНСЬКА, доцент, к.соц.н., доцент кафедри теорії та історії соціології

Затверджено рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 2 від 27 вересня 2017 р.)

Затверджено зі змінами рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 8 від 17 квітня 2020 р.)

Затверджено зі змінами рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 26 від 26 вересня 2022 р.)

Затверджено зі змінами рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 11 від 26 квітня 2023 року)

Вчений секретар Вченої ради факультету соціології – Євгенія МОРОЗ к.соц.н. доцент кафедри теорії та історії соціології.

Підготовка та захист курсових робіт (КР), курсових проектів (КП) та випускної кваліфікаційної роботи (ВКР) передбачені навчальними планами відповідних освітніх програм (ОП) для освітнього ступеня (ОС) «бакалавр» та ОС «магістр».

1. Вимоги до організації підготовки та захисту роботи

1.1. Для підготовки КР, КП або ВКР студент(-ка) прикріплюється до однієї з кафедр факультету. У терміни, визначені розпорядженням декана, студент(-ка) пише заяву на ім'я завідувача кафедрою з проханням прикріпити до кафедри з метою підготовки відповідної роботи. Студент(-ка) прикріплюється до кафедри розпорядженням декана з урахуванням бажання студента(-ки), навантаження викладачів факультету, можливостей кафедри.

1.2. Тема КР, КП та ВКР затверджується на засіданні кафедри та подається в деканат (для ВКР двома мовами – українською та англійською) у визначені розпорядженням декана терміни. Разом із затвердженням теми кафедра затверджує наукового керівника роботи (з числа викладачів кафедри). Під час захисту завершена робота оцінюється з урахуванням того, наскільки та як виконано поставлене завдання. Науковий керівник контролює всі етапи підготовки КР, КП та ВКР і надає необхідні консультації. За ініціативою наукового керівника тема роботи може бути уточнена на засіданні кафедри, але не пізніше ніж за місяць до захисту роботи (терміни захисту роботи визначаються розпорядженням декана). Після уточнення теми роботи кафедра протягом трьох днів подає в деканат відповідний витяг із протоколу засідання кафедри, де зазначається уточнена тема роботи (для ВКР двома мовами – українською та англійською).

1.3. Кафедра самостійно визначає терміни та форми проміжного контролю підготовки КР, КП та ВКР, що виконуються на кафедрі, про що студенти(-ки) мають бути поінформовані до затвердження теми роботи.

1.4. Захист КР/ КП здійснюється в терміни, визначені розпорядженням декана. Кафедра самостійно визначає форму проведення захисту та правила оцінювання КР/ КП, виконаних на кафедрі, про що студенти(-ки) мають бути поінформовані до затвердження теми роботи. Оцінка завершеної КР/КП визначається за результатами захисту, з урахуванням пропозиції наукового керівника, який оцінює самостійність роботи (відсутність плагіату), та затверджується рішенням кафедри. Кафедра подає в деканат електронні тексти КР/КП, захищені на кафедрі, у терміни та у форматі, що визначені розпорядженням декана.

1.5. Захист ВКР (випускної кваліфікаційної роботи бакалавра або магістра) здійснюється на засіданні екзаменаційної комісії (ЕК), призначеної наказом ректора, у терміни визначенні графіком ЕК, затвердженим проректором з науково-педагогічної роботи. Допуск роботи до захисту на засіданні ЕК відбувається за розпорядженням декана, на основі подання кафедри. Наявність

позитивного висновку щодо відсутності плагіату в дипломних роботах є неодмінною умовою для рекомендації кафедрою дипломної роботи до захисту¹. Кафедра подає секретарю ЕК у терміни, визначені розпорядженням декана, для кожної роботи рекомендацію кафедри до захисту, відгук наукового керівника, рецензію та інші необхідні супровідні документи. При цьому ЕК обов'язково має бути поінформована про факт недопуску роботи до захисту. У своєму відгуку науковий керівник засвідчує самостійність роботи (відсутність в роботі плагіату), дає оцінку ставлення студента(-ки) до написання роботи, сформованості студента(-ки) як фахівця відповідного рівня (форму див. у Додатку 6). Рецензентів для робіт, підготовлених на кафедрі, визначає кафедра. Рецензентом ВКР для ОС «бакалавр» та ОС «магістр» не може бути викладач тієї кафедри, на якій підготовлена робота. В рецензії (форму див. у Додатку 7) може міститися пропозиція оцінки роботи, проте, вона має суто рекомендаційний характер. Оцінка ВКР визначається ЕК за результатами захисту на засіданні ЕК.

2. Вимоги до структури, змісту та форми роботи.

2.1. Робота має бути виконана державною мовою, якщо інша мова не передбачена відповідною ОП. При оцінюванні роботи враховуються грамотність та коректність використання спеціальної термінології.

2.2. Робота має містити:

- *Титульну сторінку* – форму див. в Додатку 1, 2, 3, 4.
- *Анотацію* обсягом до 900 знаків (включаючи пробіли) та *ключові слова* (3-5 слів) – двома мовами (українською та англійською) – потрібні тільки для ВКР ОС «магістр».
- *Автоматичний зміст*
- *Вступ* - де мають бути чітко визначені об'єкт, предмет, мета і завдання дослідження.
- Два або кілька розділів *основної частини*, у яких має бути викладений основний зміст роботи. Кожний розділ має завершуватись висновками по розділу (обов'язково для ВКР).
- *Висновки*, у яких мають бути сформульовані результати роботи та відповідність отриманих результатів, поставленим завданням дослідження.
- *Перелік використаних джерел* - оформлених у відповідності із вимогами (див. вимоги в Додатку 5).
- *Додатки* – за необхідності.

2.3. Необхідний обсяг КР (курсової роботи) на 2 році навчання ОС «бакалавр» становить 20-24 тис. знаків, включаючи пробіли (10-12 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 8 посилань на

¹ За рішенням Вченої ради факультету соціології (протокол № 8 від 8 квітня 2020 року) відсоток текстових збігів у випускних кваліфікаційних роботах не повинен перевищувати 30% тексту.

спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді).

2.4. Необхідний обсяг КП (курсowego проекту) на 3 році навчання за ОС «бакалавр» становить 24-32 тис. знаків, включаючи пробіли (12-16 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 10 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді).

2.5. Необхідний обсяг ВКР для ОС «бакалавр» становить 48-64 тис. знаків, включаючи пробіли (24-36 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 12 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді). У списку використаних джерел не менше 50% посилань має бути на видання, опубліковані за останні 10 років (на рік захисту).

2.6. Необхідний обсяг ВКР для ОС «магістр» становить 72-96 тис. знаків, включаючи пробіли (36-48 сторінок тексту), без урахування титульної сторінки, змісту, анотації, переліку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел має містити не менше 25 посилань на спеціальну літературу з соціології (наукові книги, розділи монографій, статті, аналітичні та статистичні збірки й доповіді), включаючи не менше 2 посилань на англomовні наукові джерела. У списку використаних джерел не менше 50% посилань має бути на видання, опубліковані за останні 10 років (на рік захисту).

2.7. ВКР мають бути надруковані на сторінках формату А4. Розмір шрифту – 14. Відстань між рядками – 1,5. Сторінки мають бути пронумеровані. Роботи подаються до захисту у зшитому та підписаному вигляді.

2.8. Роботи, що містять плагіат, до захисту не допускаються.

2.9. Кафедра може формулювати додаткові умови до структури та змісту КР/КП, що виконуються на кафедрі. Ці вимоги мають не суперечити загальним вимогам, але можуть їх уточнювати та доповнювати.

2.10. Кафедри можуть пропонувати студентам методичні рекомендації з підготовки КР/КП та ВКР, що спрямовані на допомогу студентам в цій роботі.

2.11. Короткий довідник по логіці та процесу написання та підготовки до захисту робіт [Бабенко С.С. (2016) Як написати академічний навчальний текст (курсową роботу, есе, реферат, рецензію)] можна завантажити тут: https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/babenko_ac.writing_dovidnyk_2016.pdf

Зразок титульної сторінки курсової роботи/курсowego проекту

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
кафедра **галузевої соціології**

**КУРСОВА РОБОТА/
КУРСОВИЙ ПРОЕКТ**

на тему:

**"ДІАГНОСТИКА СТАНУ СОЦІАЛЬНОЇ НАПРУЖЕНОСТІ В
СУСПІЛЬСТВІ"**

Автор(-ка): **Сидоренко Галина Іванівна,**

Студент(-ка) 3 курсу спеціальності 054 Соціологія

ОП **«Соціологія»/ «Соціальні технології»/**

«Соціологічне забезпечення управлінських процесів»

Науковий керівник(-ця): **Петренко Тамара Миколаївна,**

Доктор(ка) соціологічних наук, професор

Додаток 2

Зразок оформлення титульної та другої сторінок кваліфікаційної роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Факультет соціології
кафедра **теорії та історії соціології**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ВІЗУАЛЬНІ ОБРАЗИ
СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ У ПОЛКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»**

Спеціальність: 054 Соціологія
Освітня програма: **«Соціологія»/ «Соціальні технології»**
Освітній ступінь: бакалавр
Кваліфікація: бакалавр з соціології

Автор(-ка):
Петренко Іван Миколайович,
студент(ка) 4 курсу

Науковий керівник (-ця):
Василенко Лариса Олександрівна,
доктор соціологічних наук, професор

Бакалаврська робота допущена до захисту
рішенням кафедри **теорії та історії соціології**

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ **проф. Іваненко І.І.**
підпис

Київ 20__

**Зразок оформлення зворотної сторони титульної сторінки
бакалаврської роботи**

Регистрація

номер

дата

підпис лаборанта кафедри

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ініціали, прізвище наукового керівника

Результат захисту

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ініціали, прізвище

Члени ЕК

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

Секретар ЕК

підпис

ініціали, прізвище

**Зразок оформлення зворотної сторони титульної сторінки
магістерської роботи**

Регистрація

номер

дата

підпис лаборанта кафедри

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ініціали, прізвище наукового керівника

Результат захисту

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ініціали, прізвище

Члени ЕК

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

підпис

ініціали, прізвище

Секретар ЕК

підпис

ініціали, прізвище

Вимоги до оформлення використаних джерел

Посилання на джерела слід наводити в тексті у квадратних дужках у форматі «перший автор, рік» або «перший автор, рік: номер (тому), сторінки» за стандартом SAGE Harvard reference style.

Наприклад: [Weber, 1946; Tilly, 2004: p. 216; Тарасенко, 2010: т. 2, с. 170].

Бібліографічні відомості необхідно подавати наприкінці роботи в розділі «Перелік використаних джерел».

Перелік використаних джерел

Перелік використаних джерел подається у вигляді списку бібліографічних описів використаних джерел за абеткою (*спочатку джерела, що надруковані кирилицею, а потім – латиницею*).

(Приклади оформлення бібліографічного опису в списку джерел наведено в Бюлетені ВАК України. – 2009. – № 5 / Форма 23.). – Режим доступу: http://vak.in.ua/files/bjuleten_vak_ukrajini_no_5_2009.pdf)

Приклади бібліографічного опису використаних джерел:

- посилання на монографії:

1. Аналітичне дослідження участі жінок у складі робочої сили / за ред. Е.М. Лібанової. – К.: І-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2012. – 205 с.

- посилання на статті з наукових журналів (один автор):

2. Резнік О. Суб'єкти громадянських практик як підґрунтя демократичного транзиту України/ Олександр Резнік // Соціологія: теорія, методи, маркетинг.- 2020.- № 1.- с.5-21.

- посилання на статті з наукових журналів (більше одного автора):

3. Єфанова І.В. Гендерна сегрегація на ринку праці України у сфері інформаційних технологій / І.В. Єфанова, Т.О. Марценюк // Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. – 2014. – Вип. 8. – С. 69–81.

- посилання на нормативні документи та електронні ресурси:

4. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 8 вересня 2005р. № 2866-IV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2866-15>

**ФОРМА ВІДГУКУ НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

ВІДГУК

наукового керівника

на випускнну кваліфікаційну роботу магістра/ бакалавра

зі спеціальності 054 Соціологія

**Освітня програма «Соціологія»/ «Соціальні технології» / «Гендерні студії
(програма з можливістю подвійного дипломування з Лундським
університетом, Швеція)»/ «Прикладна соціологія»/ «Соціологія (мова
навчання англійська)/Sociology»**

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему _____

Актуальність теми: _____

Загальна характеристика роботи: _____

Наукова і практична значимість роботи: _____

Рівень самостійності роботи, оригінальності тексту та відсутність плагіату
(обґрунтування наявності текстових збігів за результатами перевірки на
плагіат) _____

Рівень теоретичної та практичної підготовки студента: _____

Загальна оцінка ставлення студента до виконання випускної кваліфікаційної
роботи та рекомендація щодо допуску роботи до захисту:

Науковий керівник ця _____ (підпис) _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

“ _____ ” _____ 20 ____ р.

**ФОРМА ЗОВНІШНЬОЇ РЕЦЕНЗІЇ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

**РЕЦЕНЗІЯ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
СТУДЕНТА **МАГІСТРАТУРИ (БАКАЛАВРАТУ)**
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

(Прізвище, ім'я, по батькові)

Тема випускної кваліфікаційної роботи

Коротка характеристика випускної кваліфікаційної роботи за змістом та розділами.

Позитивні сторони і недоліки роботи.

Відповідність науково-освітнім компетентностям (бакалаврської або магістерської програми) фахівця в галузі соціології.

Якість оформлення ВКР та її відповідність вказаним вимогам.

Загальний висновок про те, наскільки студент є підготовленим до самостійної роботи як фахівець.

Пропозиція оцінки випускної кваліфікаційної роботи за чотирибальною системою (“незадовільно”, “задовільно”, “добре”, “відмінно”).

Місце роботи і посада рецензента_ки

Місце для печатки

(підпис, П.І.Б. рецензента_ки)

“ _____ ” _____ 20__ р.